

մանցնէին Սաղուկեցիներուն: Մէկ խօսքով՝ Սամարացիք կը նկատուէին ոչ թէ օտար ժողովուրդ մը, այլ թերակատար կրօնքով ցեղերու խառնուրդ մը:

4. — Սամարացիք Աւեստաւանի մէջ.

Յակոբի ջրհորին քով Յիսուսի սամարացի կնոջ հետ ունեցած խօսակցութիւնը յատկանշական գիծեր երևան կը բերէ Սամարացիներու և անոնց ու Հրեաներու միջև գոյութիւն ունեցող հակառակութեան մասին: Եւ սակայն ո՛չ Յիսուսի աշակերտները կը դժուարանան ուտելիք գնելու երթալ Սամարացիներէն և ոչ վերջիները վաճառել կը մերժեն անոնց: Ոչ միայն սամարացի կիներ կը հաւատայ Յիսուսի, այլ Սիւքարի բնակիչներն ալ կ'ընդունին աստուածային Վարդապետը. շատերը կը հաւատան անոր և Յիսուս կը հաւանի երկուօր մնալ անոնց մէջ: Հետագային Յիսուս սաստիկ կը կշտամբէ Յակոբոսն ու Յովհաննէսը, որոնք երկիրքէն կրակ իջեցնել կ'ուզէին հիւսիսային Սամարիոյ մէկ գիւղին վրայ, ուր չէր ընդունուած իրենց Վարդապետը: Երբ Հրեաները սամարացի ու գիւհաբար կը կոչէին Յիսուսը, ան երկրորդ կոչումը միայն կը մերժէր, ու տասը բորոտներու պատահարին ժամանակ ամենագեղեցիկ գեր մը կու տար սամարացի — այլագի — բորոտին (Ղուկ. ԺԷ. 11-19): Միւս կողմէ, սակայն, երբ փորձի համար քարոզելու կը զրկէ Յիսուս իր աշակերտները՝ կ'արգիլէ անոնց մտնել հեթանոսաց երկիրներն ու Սամարիոյ քաղաքները, խուսափելու համար անշուշտ պատահելիք դժուարութիւններէն (Մատթ. Ժ. 5): Առաքեալները Սուրբ Հոգին ընդունելէն յետոյ պիտի երթային քարոզելու « յամենայն Հրէաստանի և ի Սամարիա և մինչև ի ծագս երկրի » (Գործք Ա. 8): Եօթը սարկաւազներէն Փիլիպպոս Սամարացացի մեծ թիւ մը պիտի դարձնէր, ի միջի այլոց նաև Սիմոն Մոզը, և Պետրոս և Յովհաննէս Երուսաղէմէն պիտի երթային Սամարիա՝ Սուրբ Հոգին տալու համար նորադարձներուն (Գործք. Ը. 4-17, 25): Հետագային Սամարիա ունեցաւ շատ մը եպիսկոպոսական աթոռներ, որոնց կարգին էին Սերաստիոյ և Նէպոլիտոյ աթոռները:

Ծանօթ է նաև՝ որ քրիստոնէութեան ջատագով Սուրբ Յուստինոս Վկայի ծննդավայրը եղած էր Նապլուս:

5. — Արդի Սամարացիք.

Կայ տակաւին Նապլուսի մէջ փոքրիկ հասարակութիւն մը Սամարացիներու, որոնք հաւատարմօրէն կը պահեն իրենց նախկին կրօնքն ու սովորոյթները — միաստուածութիւն, շաբաթի և տօներու պահպանութիւն, ակնկալութիւն Մեօխայի, ամուսնութիւն միմեանց մէջ և Հնգամատեան: Ամէն տարի Գարիգին լերան վրայ կը կատարեն Պասեքի, Պենտեկոստէի և Տաղուարահարաց տօները: Ունին քահանայապետ մը որ կարմիր մետաքսէ երկար պարեզօտ մը կը հագնի ու ճերմակ փաթթոցով մը կը ծածկէ գլուխը: Իրենց սինակոկին մէջ զգուշութեամբ կը պահեն Հնգամատեանի ձեռագիր մը որուն աւելի քան երեք հազար տարուան հնութիւն կու տան, մինչ իրականին մէջ քրիստոնէական ժԲ. դարէն անդին չ'անցնիր ան: Այս փոքրիկ հասարակութիւնը, որ սպառնու վրայ էր, վերջերս կեանքի փթթում մը ունեցաւ և երկու հարիւրի կը հասնի այսօր իր անդամներուն թիւը:

Հայացուց՝ Մ. Ե. Ն.

ԽՈՐՀՈՒՐԴ ԵՒ ԽՍՍԻ

Կեանքը վայրկեան մ'է միայն, բայց այդ վայրկեանը բաւական է յաիսենական քանակու ձեռնարկելու համար. կը սխալիմք իրմէ պահանջելով այն քանը զոր չի կրնար տալ վստակ չ'ունի տեղողութիւնը. բայց կարծելով քի ան պիտի տեսնուի, մինչ այս մինչ այն, կը խորհիմք կը սխալեմք. և անսաւյն իսկ է մարդն ինքնին:

*

Մի՛ վստակիք այն մարդուն որ ամէն քան շաւ կը գտնուի, այն մարդուն որ ամէն քան զիջ կը տեսնուի, և ա՛յ անիկի այն մարդուն որ անսարք է ամէն քանի:

*

Հգոր է այն մարդը որ կրնայ յաղթել ինքզինին: